

INFORME ESTRATÈGIC DE SANT PERE DE RIBES

Reunió	Entrevista a l'arquitecte municipal
Data	28/02/2005
Objecte	Primera entrevista
Lloc	Ajuntament de Sant Pere de Ribes

ASSISTENTS

Ajuntament de Sant Pere de Ribes	Arquitecte municipal	Sra. Julia Gonzalez Bou
Pla estratègic litoral	Tècnica del Pla	Sra. Maria Xalabarder
Pla estratègic litoral	Coordinador General	Sr. Andreu Ulied

TEMES TRACTATS

Recepció de l'equip tècnic del Pla: **Andreu Ulied** i **Maria Xalabarder** per part de l'arquitecte municipal de Sant Pere de Ribes, **Julia Golzalez Bou**.

CARACTERÍSTIQUES DEL MUNICIPI

PLANS EN CURS

En planejament en curs data del 2001. Tanmateix té un Pla d'Actuació Urbanística Municipal (PAUM) i un Pla de Millora urbana finançat per la Diputació que servirà de base per a la presentació del municipi en les pròximes convocatòries de la llei de barris.

L'Ajuntament va impulsar l'any 2000 la realització d'un treball d'anàlisi i diagnòstic del municipi en la perspectiva estratègica, el resultat del qual fou el document: "Directrius Estratègiques per a Sant Pere de Ribes", base de la segona fase del projecte. Dos àmbits tan importants com ara el de territori i el de medi ambient, ja havien estat àmpliament estudiats i debatuts al llarg del procés d'elaboració del POUM i el treball de l'Agenda 21. En el marc del desenvolupament de l'Agenda 21, Sant Pere de Ribes ha elaborat un Pla d'Acció Local.

DINÀMIQUES DEL MUNICIPI

Sant Pere de Ribes és un municipi polinuclear amb entitats municipals descentralitzades a Roquetes, que compta amb uns 11.000 habitants, i Ribes, amb una xifra semblant, que arriba als 26.000 habitants segons el darrer padró municipal. Durant els darrers cinc anys, tant Ribes com Les Roquetes han augmentat de manera espectacular el nombre d'habitants mentre que el sector comercial i de serveis no s'ha desenvolupat al mateix ritme. La població no nascuda al municipi arriba al 90%, la majoria procedent de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

La construcció de l'autopista del Garraf el 1990, tot i el peatge, i l'existència de serveis ferroviaris de velocitat comercial i freqüència alta, han fet que la segona residència de Sitges, i Sant Pere de Ribes entre d'altres municipis del Garraf, es converteixin en primera, duplicant-se la població resident total de la comarca i creant més demandes en equipaments i mobilitat, així com una relativa fractura social entre la població autòctona i els nousvinguts.

L'increment de la pressió demogràfica fa necessari un Pla d'equipaments per fer front als dèficits, en escoles, instal·lacions esportives, etc, que s'estan detectant. Aquest Pla comptarà amb el suport de la Diputació.

BASE ECONÒMICA

Es tracta d'un municipi turístic i residencial on el 60'7% de la població ocupada es dedica al sector serveis, mentre a la indústria ho fa el 19'8%, i a la construcció el 18'1%. Tot i l'elevat grau de residencialisme, la proximitat al port, aeroport i els centres de Barcelona i Vilanova, es pot aprofitar per atraure empreses al polígon que projecta. Sitges té activitats turístiques i hoteleres de prestigi internacional.

Hi ha una major presència d'empreses i professionals dels sectors del comerç al detall i de la construcció. L'empresa amb més empleats, 141, és VARO, S.A. que es dedica a la fabricació de mobles de fusta. Altres empreses orienten la seva activitat als serveis de neteja i conservació d'edificis, pelleteria fina, estructures d'acer, articles plàstics diversos, productes alimentaris variats i herbolaris, contractistes generals, etc. Recentment, el municipi ha ampliat el polígon industrial.

Amb tot, i malgrat el procés de descentralització d'empreses experimentat per Barcelona ciutat i la disponibilitat de sòl que encara ofereix el Garraf per ser utilitzat per a usos industrials, principalment, en el municipis de Vilanova i La Geltrú i Sant Pere de Ribes, el creixement dels llocs de treball ubicats a la zona, ha estat minso en comparació a l'augment de la població resident ocupada.

Aquesta dinàmica territorial és, per tant, l'amenaça principal que té plantejat el municipi per assolir, en un futur més o menys immediat, un creixement econòmic equilibrat i sostenible. Es presenta un problema addicional que comporta la tendència detectada de què els nous llocs de treball que es creen acostumen a ser d'un consum elevat de sòl i d'un valor afegit relativament baix.

El projecte en curs conegut amb el nom de Parc d'Oci, al voltant de l'eix viari que uneix Roquetes i Ribes anomenat la *Rambla del Garraf*, té una clara orientació comercial i lúdica. Preveu la instal·lació de cinemes, un centre comercial amb *locomotors* com Caprabo, Decathlon, etc, així com la construcció de nous habitatges.

Un altre dels grans projectes previstos al municipi és la creació d'un Parc Tecnològic orientat al sector sociosanitari, als voltants de l'Hospital comarcal de Sant Camil. En aquest sentit compten amb el suport de la Generalitat per a l'orientació i la constitució del parc tecnològic.

El projecte d'instal·lació d'un complex hotelier –lúdic i sanitari- a la finca de Mas Solers (antic casino), és un exemple de les iniciatives que vol impulsar i recolzar l'Ajuntament per millorar i diversificar l'oferta turística vers noves activitats i serveis lúdics i culturals del terme, en aquest cas amb activitats termals. Cal citar també el Pla d'Orientació Econòmica i Comercial (POEC) que s'ha posat en marxa recentment que pretén una millora de l'espai públic amb la peatonalització de carrers, la realització d'estudis de mobilitat i l'impuls del comerç.

Finalment, l'activitat agrícola continua tenint cert pes en l'economia local. Segueix predominant l'agricultura de secà, amb el conreu de la vinya com a activitat agrícola més destacada. Cal comentar que la seva extensió s'ha anat reduint amb el pas del temps, sobretot, per la implantació de noves infraestructures (com l'A-16) i l'expansió de la taca urbana fins la dècada dels setanta, creixement que generalment es fa en les zones planeres de sòls més fèrtils i on tradicionalment s'ha desenvolupat l'activitat agrícola.

La vinya és el cultiu que caracteritza millor el paisatge agrícola del municipi. El vi té denominació d'origen "Penedès", la qual cosa el fa competitiu. La gent que es dedica a agricultura ho fa en gran part com a activitat secundària. Un dels problemes de l'agricultura del municipi és l'excessiva fragmentació. Cal tenir present el perill que la demanda de serveis dels ciutadans, unida a la manca d'espai lliure en molts dels municipis de la regió metropolitana i a la facilitat de les comunicacions, amenaci els millors sòls per a convertir-los en espais urbans o de serveis.

OCUPACIÓ DEL SÒL

Sant Pere de Ribes es caracteritza per tenir un urbanisme força extensiu i residencial i no pocs problemes per la manca d'equipaments. Les dues localitats que comparteixen el terme són força diferents quan a morfologia i funcionalitat, fins al punt d'arribat a plantejar una disgregació administrativa. Mentre Ribes és més turística i té un ús estacional, les Roquetes és un barri residencial obrer creat els anys 60 amb una estructura d'eixample que dóna continuïtat a la trama de Vilanova; les construccions presenten vicis i baixa qualitat que requereixen una atenció especial. També el nucli antic de Ribes serà objecte d'un Pla de millora urbana, amb la peatonalització de carrers i la creació de zones d'aparcament.

També moltes urbanitzacions construïdes a la vessant de muntanya durant els anys 60, mantenen avui dia cert grau de precarietat. El municipi ha iniciat un procés de dotació progressiva d'equipaments i serveis alhora que es regulen legalment. Can Lloses, Mas Alba, Can Pere de la Plana són alguns dels exemples. D'altra banda, l'increment del preu del sòl en els darrers anys, ha fet que hi hagi una transformació progressiva dels inquilins passant del predomini de la classe mitja-baixa al d'una població amb un major nivell adquisitiu.

Un dels criteris del planejament general vigent és el augmentar la protecció del sòl no urbanitzable evitant l'excessiva ocupació del territori i augmentant la superfície d'espai natural protegit connectat al Parc Natural, que permetrà reduir, al màxim possible, l'àmbit dels sectors més immediats a ell. El planejament aprovat retalla les expectatives de creixement en les zones de muntanya. Les urbanitzacions queden reduïdes als sectors consolidats per l'edificació i es localitzen els nous creixements en continuïtat als sòls urbans del pla.

Altres determinacions en el planejament van ser:

- Reconduir l'edificabilitat i/o la densitat dels Colls i crear, en el límit nord del sector, un passeig arbrat que podria seguir després pel límit amb el terme municipal de Vilanova i la Geltrú, circumdant Roquetes.
- Establir una bona conjunció urbana dels nuclis existents i els futurs eixamples i nous sectors de desenvolupament urbanístic.
- Reconduir la iniciativa de desenvolupament de Can Puig i, si cal, resituar-la en part entre els Camils i Ribes. A continuació, s'hi podria establir la iniciativa de la nova universitat privada de què parla el document analitzat. Amb les actuacions anteriors, seria lògic perllongar la ronda iniciada entre la carretera de Vilanova a Ribes i la de Ribes a Sitges fins la sortida de l'Autopista.
- Amb la recent construcció de la variant de la carretera de Canyelles i amb l'execució de la nova ronda meridional, es plantejava per a Ribes un esquema viari clar estructurat que permetria millorar i clarificar, extraordinàriament, el trànsit.
- Creació d'un possible assentament qualitatiu d'empreses prop de la sortida de la A-16.
- Establir l'antiga traça de la C-246 com un passeig urbà modern de primer ordre, la Rambla del Garraf, que des de la sortida de la A-16 d'entrada a Roquetes, tingués associats usos que fomentessin l'activitat i la vida urbana.
- Repensar l'ús i el paper del polígon de Vilanoveta, clau per la seva immediata relació amb la C-246 transformada en passeig i amb el nucli urbà de Roquetes.

- Manteniment del circuit de l'Autòdrom Terramar i fer possible, mitjançant un bon projecte, l'establiment d'un parc temàtic o pol dinamitzador d'activitats econòmiques de gran rellevància pel municipi i el país.
- Potenciar la creació d'espais verds urbans i periurbans que configuren un sistema de parcs el més connexes possible.

Unit al projecte del Parc Tecnològic abans esmentat, es projecta l'operació residencial "Can Jove", que preveu un 50% dels habitatges socio-sanitaris per a persones grans.

INFRASTRUCTURES I MOBILITAT

La Rambla del Garraf és un futur eix viari de primer ordre amb vocació de convertir-se en via urbana que barrejarà usos i activitats i estarà equipada amb serveis i comerços. Un conveni de la Direcció General de Carreteres ha fet possible l'execució d'aquest projecte. Tanmateix, s'estudia la creació de rotondes a la variant per millorar els enllaços d'aquesta via.

Pel que fa al transport públic, compten amb una xarxa d'autobús local i una altra d'intermunicipal que uneix Barcelona i Tarragona. Es tracta d'un mode de transport bàsic en un municipi allunyat de l'estació del ferrocarril.

MEDIAMBIENT

Unes 355ha del territori municipal és espai inclòs en el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) i protegit com a parc del Massís del Garraf. Es tracta de l'ecosistema forestal de major pes relatiu en el conjunt del municipi de Sant Pere de Ribes amb 8'7 % del municipi. A més a més, hi ha petites masses forestals distribuïdes arreu que enriqueixen el paisatge rural amb predomini de conreus de vinya. Com a sistema kàrstic de característiques úniques a Catalunya, constitueix, sens dubte, una de les àrees d'alt valor paisatgístic i ecològic. Per això, és clarament positiva la proposta d'ampliació del Parc del Garraf com a eina fonamental en el manteniment de la biodiversitat i com a figura de gestió del territori.

El municipi compta amb un pla de prevenció d'incendis forestals que obliga el Decret 64/1995 a les entitats locals situades en zones d'alt risc d'incendis forestals. La vegetació és termomediterrània altament inflamable i, per tant, amb un inevitable alt risc d'incendi. En tot cas, l'auditoria apunta accions i remeis parcials referents a minimitzar les principals causes conegudes.

El municipi té un front costaner d'uns 500 metres de costa rocosa que forma part d'una àrea forestal que s'estén des de Vilanova i fins a Sitges i es coneix amb el nom de *Els Colls-Miralpeix*. En els Colls, es pot observar una gradació de vegetació mediterrània des de mar fins a terra endins. Es tracta d'una de les majors zones boscoses del litoral català en una sola unitat geogràfica que constitueix el major espai litoral sense urbanitzar entre el Parc Natural del Garraf i Tarragona. En una auditoria realitzada pel mateix municipi, s'apunta l'impacte sobre el medi que tindran les actuacions urbanístiques previstes així com també la manca d'un pla de gestió i ordenació del territori en la zona que respecti el manteniment de les comunitats forestals i estableixi corredors biològics. Caldria un projecte per connectar-lo amb la resta del parc i Massís del Garraf a través de la riera de Begues que ha de suportar una gran pressió urbanística i especulativa.

D'altra banda, les rieres compleixen la funció d'eix de connectivitat territorial entre espais forestals i agrícoles. Són alhora, espais ocupats per una diversitat d'hàbitats crítics per moltes espècies interessants. Finalment, representen una de les poques zones amb cert grau d'humitat en aquest territori tan sec. En el POUM, s'aposta per preservar el bon estat de les lleres i de la vegetació típica de ribera. Entre els perills a combatre hi ha el fet que les rieres sovint esdevenen punts d'abocaments de deixalles i

d'aigües residuals, i el de l'erosió, que és fa especialment palés en alguns trams de les rieres on el substrat dels talussos és bàsicament argilós (per exemple, a Les Timbes).

CULTURA

Sant Pere de Ribes i les Roquetes són dos municipis amb identitat pròpia. Mantenir la identitat i vertebrar-los a través d'un creixement urbanístic, comercial i industrial sostenible, és un dels principals objectius plantejats pel consistori en els propers anys.

A Sant Pere de Ribes, l'Oficina de turisme: esdevé un instrument d'informació clau del Parc Natural del Garraf pel que fa referència a itineraris de la natura, coneixement del Parc Natural, turisme rural, cultura i edificis singulars i gastronomia.

Sant Pere de Ribes no seria el que és sense el seu dens teixit associatiu i la seva activa ciutadania que s'implica en l'organització de les festes majors, les celebracions, els actes tradicionals, els elements folklòrics, les fires i les festes així com altres manifestacions populars abundants al municipi.

A la web del municipi s'ofereixen diversos itineraris per Roquetes i Sant Pere de Ribes on es poden veure construccions de diferents èpoques que mantenen viva l'empremta del pas dels anys; el llegat dels indians o el conjunt medieval de Sant Pere de Ribes entre altres, constitueixen el gran i divers patrimoni arquitectònic municipal.

GESTIÓ MUNICIPAL

L'únic servei mancomunat, amb Vilanova, és la recollida selectiva d'escombraries.

REPTES I PROJECTES DE FUTUR

- Rambla del Garraf i Parc d'Oci: sector oficines, d'oci, comercial compatible amb residencial.
- Can Puig: Parc tecnològic sociosanitari
- Creixement residencial: Eixample, i millora de barris degradats així com urbanitzacions
- Mas Solers, activitat hotelera dinamitzadora
- Can Jove al voltant de l'Hospital Can Samil: habitatge per a 3a edat
- Segons el Pla estratègic del municipi les línies estratègiques a seguir són: construir la identitat de Sant Pere de Ribes, posicionar-lo en el marc comarcal, metropolità i català, gestionar els serveis al ciutadà de manera pròxima i amb qualitat per als dos nuclis-poble, gestionar el territori d'acord amb la identitat del municipi, promoure el desenvolupament d'una base productiva en harmonia amb la identitat de Sant Pere de Ribes.

SÍNTESI

TEMES CLAU	DINÀMIQUES/REPTES	PROJECTES
Protecció restauració paisatge litoral amb criteris de sostenibilitat		
Protecció espais litorals no urbanitzables	Elevat risc d'incendi en l'ecosistema forestal Colls Miralpeix. Impacte sobre el medi que tindran les actuacions urbanístiques previstes	Protecció Colls Miralpeix
Regulació i reconversió usos periurbans		
Restauració ecològica del paisatge litoral		
Millora de la qualitat de l'aigua marina		
Restauració ecològica dels fons marins		
Restauració i manteniment de rieres i prevenció d'inundacions		
Millores en la capacitat i l'eficiència en les xarxes de sanejament		

Garantia d'abastament d'aigua		
Regeneració i prevenció de la pèrdua de sorra de les platges		
Reducció i valorització de residus		
Impacte d'infraestructures puntuals		
Desenvolupament de noves centralitats a les ciutats litorals		
Rehabilitació de barris i urbanitzacions disperses de baixa qualitat	Urbanitzacions anys 60's, il·legals i amb mancances greus d'equipaments i serveis	En procés de millora de barris i urbanitzacions
Desenvolupaments d'habitatge integrat amb activitats		Projecte residencial i d'activitats al voltant de la Rambla del Garraf. Can Jove al voltant de l'Hospital Can Samil: habitatge per a 3a edat
Desplaçament i soterrament del ferrocarril		
Millora de la mobilitat interior: peatonalització i promoció d'eixos urbans comercials		Millora nucli antic de Ribes, peatonalització carrers, zones aparcament
Millora dels serveis de transport públic		
Reorganització de les carreteres en una xarxa jerarquitzada		
Millora del passeig marítim		
Promoció d'activitats econòmiques avançades al litoral		
Modernització de l'estructura econòmica		Rambla del Garraf (C-246) i Parc d'Oci. Can Puig: Parc tecnològic sociosanitari.
Reconversió turística		Projecte Mas Solers, activitat hotelera-termal dinamitzadora
Reconversió de l'activitat agrícola intensiva		
Reconversió de l'activitat pesquera		
Manteniment de la cohesió social		
Millora de la formació de la població		
Revitalització dels teixits socials i de la significació dels llocs i esdeveniments		
Identificació i significació del paisatge litoral		
Valorització de les activitats culturals com element de dinamització econòmica		
Valorització del patrimoni cultural com a recurs educatiu		
Suport als teixits socials i les xarxes interculturals		
Gestió integrada del litoral		
Gestió ambiental i dels serveis socials i culturals		
Noves formes de finançament pels municipis litorals		
Institucionalització de la planificació i gestió integrada del litoral		
Creació d'un sistema d'informació integral del litoral		
Participació ciutadana i institucional		

ACORDS

L'Oficina tècnica del Pla estratègic Litoral acorda proposar enviar l'acta de la entrevista a l'arquitecte municipal a fi i efecte de que aquesta la pugui esmenar.

xalabarder@mcrit.com